

Siseministeerium
info@siseministeerium.ee

Teie 21.07.2025 nr 1-7/226-1

Meie 30.07.2025 nr 2-2/4634-1

**Arvamus majandus- ja taristuministri 2.
veebruari 2016. a määruse nr 10
„Kemikaali ohtlikkuse alammäär ja
ohtliku kemikaali künniskogus ning
ettevõtte ohtlikkuse kategooria
määramise kord“ muutmise eelnõule**

Täname võimaluse eest avaldada arvamust majandus- ja taristuministri määruse nr 10 „Kemikaali ohtlikkuse alammäär ja ohtliku kemikaali künniskogus ning ettevõtte ohtlikkuse kategooria määramise kord“ muutmise eelnõule.

1. Seletuskirja kohaselt on plaanitav muudatus seotud tuleohtlike veeldatud gaaside alammäära tõstmisega. Samas kui vaadata määruse 10 lisa „Ohtlike kemikaalide ohukategooriad ning alammäär ja künniskogus ohtliku ettevõtte ohtlikkuse kategooria määramiseks“ tabeli 2 punkti 18, siis muudatus on seotud nii tuleohtlike veeldatud gaaside, 1. ja 2. kategooria gaaside (k.a veeldatud naftagaas) ja maagaasiga (sh ka vääristatud biogaas, kui vastab märkuse 14 tingimustele). Näiteks Eestis kasutatakse maagaasi ka surugaasina (CNG). Seetõttu on asjakohane seletuskirjas läbivalt teha vastavad täiendused.
2. Seletuskirjas on viidatud kemikaaliseaduse muutmise seaduse eelnõu väljatöötamise kavatsusele (VTK), kus analüüsiti tuleohtlike gaaside käitlemise nõuete muutmist. VTK-s on tehtud ettepanek mitte tõsta tuleohtlike veeldatud gaaside C-kategooria alammäära 5 tonni pealt 10 tonni peale ning täpsemad põhjendused on välja toodud VTK-s lk 11-18. Antud asjaolu ei ole määruse nr 10 muutmise eelnõu seletuskirjas käsitletud. Samuti ei ole selgitatud, millele tuginedes on tehtud VTK-st erinev otsus, st tõsta alammäära.
3. Seletuskirjas on viidatud, et gaasipaigaldisele kehtivad tuleohutuse seaduse (TuoS) üldised tuleohutusnõuded. Näiteks TuoS kehtivad nii üldised kohustused tuleohutuse tagamisel (§ 3) kui ka 9. jaotises on sätestatud muud tuleohutusnõuded. Nimetatud jaotise §-s 27 on kehtestatud üldine nõue seadmele ja paigaldisele tuleohutuse tagamisel, sh üheks sätteks on asjaolu, et paigaldamisel, kasutamisel, hooldamisel ja kontrollimisel tuleb vältida tuleohtu ning tuleb juhendada kasutusjuhendist ja õigusaktidest. Majandus- ja taristuministri 03.07.2025 määruse nr 87 § 8 alusel on sätestatud, et gaasipaigaldise kohta peab olema koostatud kasutamise- ja hooldusjuhend, mis sisaldab tegutsemisjuhiseid võimaliku rikke või õnnetusjuhtumi puhuks ning see on kättesaadav päästemeeskonnale. Palume antud asjaolu ka seletuskirjas välja tuua.

4. Seletuskirjas on viidatud, et kui ettevõtja täidab seadmeohutuse seaduse (SeOS), TuOS-i ja ehitusseadustiku (EhS) nõudeid korrektselt, on ohutus piisavalt tagatud juba nende tegevuste kaudu. Samas on jäänud täpsustamata asjaolu, et täita tuleb ka kemikaaliseaduse (KemS) nõudeid. Näiteks KemS 2. jaos on sätestatud kemikaali käitlemise üldnõuded, mida peavad täitma lähtuvalt tegevusalast kõik kemikaali käitlevad ettevõtted. Palume antud asjaolu ka seletuskirjas välja tuua.
5. Tuleohutusülevaatus on territooriumi, ehitise ja selles asuva tuleohutuspaigaldise ning ehitises toimuva tegevuse tuleohutuspõuetele vastavuse kontrollimine. Tuleohutusülevaatus viiakse läbi tuleohutuse seaduses § 4² lõikes 1 sätestatud hoonetes, sh tööstus- ja laohoonetes pindalaga üle 1000 m². Tuleohutusülevaatus tegemise ehitises korraldab ehitise valdaja. Tuleohutusülevaatus on tuleohutusteenus, mida võib tuleohutuse seaduse § 4¹ lõige 2 alusel majandustegevuse korras osutada füüsiline isik, kellel on vastavalt kutsestandardile tuleohutusspetsialisti 5. taseme kutsetunnistus või tuleohutuseksperdi 6. taseme kutsetunnistus. St tuleohutusülevaatus TuOS § 4² lõikes 1 sätestatud hoonetes teevad erasektori spetsialistid, kes hindavad nii ehituslikku kui korralduslikku tuleohutust ja ka seda, kui teadlikud on ohutuse eest vastutajad nõuete osas. Seetõttu on asjakohane seletuskirja täiendada kohas, kus on viidatud erasektorile (vt lause lk 4, „Enamasti asuvad need tööstus- ja laohoonete juures, mida kontrollivad küll erasektor, kuid nende kontroll piirneb hoonete tuleohutusega.“).
6. Seletuskirjas on viidatud, et määruse muudatus ei avalda mõju. Samas alammäära tõstes suurenevad võimaliku õnnetuse korral ka ohuala suurus (ohualade suurenemisele on viidatud ka VTK-s), mis tähendab, et mõjutatud võib saada suurem hulk inimesi, sh kahjustada saada looduskkeskkond ning ka vara. Samuti võib saada mõjutatud Päästeameti (PäA) tegevus sündmuse korral, näiteks tegemist võib olla ressursimahukama sündmusega ning päästmist võivad vajada suurem hulk inimesi.
7. Seletuskirjas on viidatud, et tuleohtlike veeldatud gaaside alammäära tõstmisel ei osale PäA enam alammäärast välja jäävate planeeringute ja projektide kooskõlastamise faasis kemikaaliseaduse alusel. Hinnatud ei ole sellega kaasnevat mõju ohutusele. Näiteks majandus- ja taristuministri 03.07.2025 määruses nr 87 sätestatud minimaalsed kaugused välistest objektidest on tunduvalt väiksemad kui LPG mahuti võimaliku õnnetuse korral.
8. Seletuskirjas on viidatud, et tanklates teeb jätkuvalt kontrolli PäA ning viidatud on siseministri 27.05.2024 määrusele nr 14. Juhime tähelepanu, et määruses sätestatud ohtliku aine ladustamise tuleohutuse nõudeid ei kohaldata jaemüügile, sh jaemüügi pakendis kaubale. Üldjuhul on tanklate põhitegevuseks mootorkütuste jaemüük, sh tanklate tegevus. Seega ei saa väita, et tanklates kemikaali ohutu ladustamine tuleohutuse seisukohast saab edaspidi kaetud määruse nr 14 nõuetega.
9. Seletuskirjas on viidatud, et „Sõltumata KemS-i käitamisloa kogusest, kehtivad gaasipaigaldisele jätkuvalt TuOS-i üldised tuleohutuspõuete, mille täitmist kontrollib PäA riikliku järelevalve kaudu ning tööturvisehoiu ja tööohutuse nõuded, mille täitmist kontrollib Tööinspektsioon.“ Samas antud lõigus ega mujal seletuskirjas ei ole viidatud SeoS-ile ning sellest tulenevalt Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti (TTJA) pädevusele teostada järelevalvet gaasipaigaldiste, sh tanklate üle. Samuti on asjakohane viidata, et tegemist on auditi kohustusega seadmega, mille üle teostab kontrolli ka auditi tegija.
10. Seletuskirjas kohaliku omavalitsuse mõjude kirjelduse juures ei ole käsitletud planeerimisseadusest (PlanS) tulenevaid asjaolusid. PlanS sätestab, et kui planeeringualal asub kemikaaliseaduse kohaselt ohtlik ettevõtte või suurõnnetuse ohuga ettevõtte, tuleb üldplaneeringu koostamisel arvestada kemikaaliseaduses sätestatud nõuetega. Seetõttu ei

pea muudatuse korral üldplaneeringu koostamisel kohalik omavalitsus (KOV) arvestama enam antud asjaoludega. Samuti kehtiva õiguse kohaselt tuli TTJA-l küsida käitamisloa taotluse korral KOV-i käest arvamust kavandatava tegevuse koostöla kohta kehtiva planeeringuga ning KOV-il tuli esitada KemS § 32 lõige 4 alusel koostölastamiseks planeering või ehitusprojekt kui see oli seotud ohtliku või suurõnnetuse ohuga ettevõttega. Alamäära tõstmisel antud kohustused kaovad ära. Seletuskirjas on viidatud vaid asjaolule, et muudatus mõjutab vaid KOV-i töökorraldust, kuid hinnatud ei ole sellega kaasnevat mõju ohutusele.

11. Juhime tähelepanu, et ohtliku ettevõtte kohustuslikud dokumendid on teabeleht, riskianalüüs ning hädaolukorra lahendamise plaan. Seletuskirjas (lk 2-4) esineb selles osas ebatäpsusi ning viidatud on nii ohutusaruandele kui ka ohutuse tagamise süsteemi kirjeldusele, mis ei ole ohtliku ettevõtte kohustuslikud dokumendid.
12. Lisaks ehitusteatile või ehitusloa taotlusele tuleb hiljem esitada ka kasutusteatis või kasutusloa taotlus. Seetõttu soovitame sellele ka seletuskirjas viidata. Lk 3 on viidatud ehitusteatile ja ehitusloa taotlusele ning lk 5 vaid ehitusloale.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Martin Lambing

peadirektori asetäitja

peadirektori ülesannetes

Nicole Vingertšuk

+372 55610557

nicole.vingertsuk@paasteamet.ee